

■ Google tilbyr gratis skytjeneste for skolene ■ Svensk

Fester grepet or

KRITISK: Forskeren Jan Nolin mener det er naivt av Norge å slippe løs Google på norske ungdommer gjennom selskapets gratis skytjeneste.

DATA I SKOLEN

Av Frida Holsten Gullestad, Trondheim

Flere store kommuner i landet har inngått avtaler med Google om å bruke den gratis og reklamefrie skytjenesten «G suite for education» (GSE). Denne gir hver elev en brukeridentitet og tilgang til apper som dokumenter, e-post og regneark – på skolens Chromebooks, fra mobilen eller hjemmefra.

Datatilsynet og flere norske aktører har ytret sin bekymring for at barnas personvern blir skadelidende når alt skolearbeid gjennom ti år lagres på Googles servere.

I Sverige har forskerne Jan Nolin og Maria Lindh ved Universitetet i Borås vist hvordan Google skjuler den reelle forretningsideen bak det å tilby skytjenesten gratis til verdens skoler.

Samler informasjon

Forskerne skiller mellom tjenestens «front end» og «back end»: Tilsynelatende får brukerne en rask og funksjonell tjeneste og lovnad om at dataene deres er sikre og at de ikke skal selges til tredjepart. Men i den andre enden kan Google hente ut informasjon pakket for profitt.

– Google svarer at «dere er veldig trygge, vi forsvarer dataene deres», men prater ikke om at Google helt og holdent har tilgang til informasjon om oppførsel på nettet, som selskapet er mye mer interessert i, sier Nolin.

I en artikkel i tidsskriftet European Educational Research Journal beskriver forskerne hvordan linjene mellom begrepene «data» og «informasjon» tilsløres i Googles policy-dokumenter.

– Elevenes data kan være ulike dokumenter de skaper og leverer, mens informasjon er hvordan de oppfører seg på nett – elektroniske spor som etter hvert kan tegne et svært presist bilde av preferanser og tilbøyeligheter, forteller Nolin. Dette bildet kan utnyttes kommersielt, til å rette reklame mot enkeltpersoner eller grupper, eller politisk.

Ifølge forskerne underkom-

FAKTA

Googles skytjeneste:

■ Stadig flere norske kommuner bruker Googles skytjeneste «G Suite for Education» (GSE). Tjenesten er gratis og reklamefri og inneholder verktøy som dokument, e-post og regneark.

■ Hver elev får sin egen bruker som følger dem 1. til 10. klasse.

■ Forskerne Jan Nolin og Maria Lindh ved Borås Universitet i Sverige har skrevet artikkelen «Information We Collect: Surveillance and Privacy in the Implementation of Google Apps for Education».

■ I artikkelen, som ble publisert i European Educational Research Journal, kritiserer de Google for å skjule hvordan de kan profitere på elevinformasjon fra GSE.

munerer Google hva de gjør med det stadig større arkivet av informasjon barna legger igjen om seg selv.

– Google lager vanligvis algoritmiske identiteter rundt ulike mennesker, men spesielt hva de gjør med denne informasjonen, er ikke transparent, sier Nolin, som mener dette er en måte å føre brukerne bak lyset på.

– Naivt å slippe dem til

Det kommer heller ikke klart fram fra Googles side om de kobler informasjon fra elevens skolebruker til elevens algoritmiske identitet hjemme og om de sletter informasjonen etter de ti årene på grunnskolen.

Nolin mener det er grunn til bekymring:

– Det er naivt av Sverige og Norge å slippe løs denne aktøren på våre ungdommer. Det er forståelig at vi IT-messig ligger etter Google og at vi synes det er bra å spare penger. Men jeg synes svenske skolemyndigheter burde trappe ned bruken av GSE og bygge opp en liknende tjeneste eid av den svenske staten, sier han.

Spre seg raskt

I sin forskning intervjuet Nolin og hans kollega ansatte ved 30 svenske skoler om bruken av Googles skytjeneste. De møtte lærere og skoleeiere som var begeistret over en løsning som er praktisk, rask og som fungerer godt. Dessuten er den gratis – noe som fører til stadig større utbredelse:

Klassekampen 10. april

– Ettersom økonomi er viktig og skolene er prispressede, er det vanskelig å si nei til dette, sier Nolin.

Han forteller om en skole-sjef som sa de kunne spare 2 millioner kroner på å velge Google framfor den annen IT-løsning, og at dette dermed var et «ikke-valg».

Et klappespørsmål

Nolin spår at neste skritt etter at infrastrukturen er lagt, er å skape undervisningsmateriale. Med millioner av skolebrukere i mange land vil Google kunne produsere billig og sentralt. Dette vil ifølge Nolin slå ut lokale konkurrenter i små land som Norge og Sverige –

og gi Silicon Valley muligheten til å definere hva god kunnskap er:

– Jeg tror ikke skolepolitikkerne har et godt grep om hva som er på gang. Det skjer veldig mye akkurat nå, sier Nolin.

Google er i dag en av verdens største digitale selskaper, sammen med Apple, Facebook og Amazon. Gjennom tjenester som Google Search, Google Maps, Google Earth, Youtube, Google Translate, Google Scholar og Gmail har stor makt over verdens internettbruk. Når de i tillegg kommer inn i klasserommene, blir hele generasjoner vant til å bruke produktene deres.

– Dette kan bli et klappespørsmål. Om du har foreldre som har råd til å kjøpe en Ipad

eller en PC, da har du et alternativt privat. Mindre bemidlede foreldre vil ha mindre mulighet til å gi barna sine utgangspunkt fra Google-systemet, sier Nolin.

– Bruker ikke elevdata

Christopher Conradi, Norges-sjef for Google Cloud har følgende kommentar til Jan Nolin sine bekymringer:

«Vår G Suite for Education-tjeneste har ikke annonser, og vi hverken samler inn eller bruker elevens data eller informasjon i annonseøymed eller for å lage annonseprofiler. Alle G Suite for Education-kunder eier deres egen data, og har fullstendig i kontroll over hvordan de brukes.» skriver Conradi i en e-post.

fridag@klassekampen.no